

TELEGRAFUL ROMAN.

Apere Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strălătatate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archielesane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se inapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

30 Noemvre.

Cu cât ne găsim în situațiuni mai grele în ziua aceasta, cu atât mai mult aducerea aminte de bărbatul a cărei amintire se celebrează astăzi ne apare mai vie și mai liberă de sguza pasiunilor. În claritatea ei însă aducerea aminte din cestiune ne arată un lucru, care noi nu'l putem prețui din destul; ne arată că marele Andreiu bar. de Șaguna, căci despre el e vorba, în timpuri mai grele de cum sînt cele de astăzi cu mână tare și cu braț înalt a scos poporul său din starea în care îl apăsase îndelung și greu vitregitatea timpurilor...

Sîntem numai de nouă ani înde părtați de timpul de când marele bărbat s'a mutat dintre noi și abia va mai fi cine-va între Români care se nu recunoască cât de puternică a fost mâna lui în toate câte erau încredute și câte i se încredeau conducerii sale.

Cea mai frumoasă parte din istoria naționalității noastre este strins legată de viața lui. Și dacă a lăsat cineva o moștenire splendidă fiilor sei este moștenirea ce ne-a lăsat el în toate direcțiunile.

Dacă vom sci să ne folosim de această moștenire situațiunea de astăzi ni se va ușura foarte mult și greutatea ce ni se pun în cale vor fi delaturate.

Se înțelege că precum toate greutatea din lume, așa și cele ce ni se opun nouă astăzi în forme diverse nu se pot delătura ele de sinele. Nu era nici pe timpul marelui bărbat nu mai o simplă putere magică cu care sciea el delătura și îndepărta prejudețele, și nedreptățile ce se aședase ca o lavă împetrită și ca o țerenă întelenită deasupra drepturilor unui popor. Principiul era înainte de toate forța cea ce nouă ni se pare acum ca o magie și perseveranța în ur-

mărirea principiului și a consecuențelor lui.

Forța aceasta moștenită de noi urmașii, mânuindu-o și noi cu aceeași rigoare și cu aceeași perseveranță, credem că ar fi imposibil ca se nu putem ajunge la vre-un rezultat.

Principiile însă dacă e se aibă efectul lor trebuie se fie vii, luate din viață, în care se se concentreze toate interesele vitale ale unui popor. Principiile aceste nu trebuie se fie substituite cu idei care seamănă cu ideile eșite afară din toate referințele actualității. Aceste omoară și mai face și ridicul (ca politica contelui Chambord, providențialul regalismului francez sub stindardul erinului), ear cele dintăiu dau viață și putere.

Dar și principiile cele mai salutare, dacă nu sînt spriginite de consimțământul unanim al acelor pentru cari au să se pună în lucrare, rămân fără de efect. Unirea sub stindardul lor este cea a doua parte indispensabilă, care trebuie se concureze neștirbita. Numai conlucrarea armonică a acestor factori produc rezultatele cele mari.

Situațiunea în care trăim astăzi nu numai îndeamnă, ci demandă în mod imperativ ca așa se urmăm și noi în toate afacerile noastre de importanță.

Aducerea aminte de acel mare bărbat vom serba mai demn dacă ne va inspira hotărîrea ca în toate cauzele noastre mari de ori ce natură să purcedem după modelul cel'am dîce, infalibil, care ni l-a lăsat acel vrednic bărbat în toate privințele.

Astăzi când n'avem de a amesteca politica militantă nici alte cestiuni militante într'o amintire solemnă, nu intrăm în cestiuni speciale. Cu de acestea ne ocupăm în toate zilele.

Ne mărginim așa dară la un lucru care de și este mai mult o abstracțiune, cuprinde esența tuturor afacerilor concrete, cu care avem să ne luptăm în toate zilele.

Se ne întemeem dar procederea noastră pe principii de viață și sănătoase și se le urmăm în unire și în armonie frățească și asupra rezultatului nu ne va rămâne nici o îndoială.

Și dacă e vorba de principii nu avem mult să căutăm după ele. Să deshidem cartea vieții, întemeiată de marele Andreiu și le vom afla acolo.

N'avem dar decât se ne conformăm acelor și se stăruim în armonie pe lângă dînesele, și neajunsurile de câte ne plîngem astăzi vor dispărea ca negura înainte rașelor soarelui.

În chipul acesta ne vom arăta, pre lângă toate celelalte, și demni adoratori ai memoriei celei mai scumpe ce am putut avè în viața noastră națională bisericească.

Revista politică.

Sibiu, în 29 Noemvre.

Din casa deputaților Ungariei avem se înregistrăm earăși un scandal. Continuânduse desbaterea bugetului statului (ministerului de comunicațiune) deputatul Zichy rectifică unele din afirmațiunile deputatului Thaly privitoare la regularea fluviilor și canalurilor. După aceste și după votarea fluviului Drava până la Zakany și până la vîrsarea în Dunăre, în fine după respingerea regulării Murului în regia statului, la secțiunea „erogate de tranzițiune” pentru Tisa și Criș ia cuvîntul Rohonczy ca se denunțe unele abuzuri la arendarea de lucrări publice.

Secretarul de stat Hieronymi combate cu date statistice denunțările lui Rohonczy.

După unele rectificări din partea lui Thaly replică Rohonczy încheind cu cuvintele „că în minister se află o bandă de mișei, a căror cap e secretarul de stat”. (Tumult mare. Strigări: la ordine!).

Presidentul dîce că espresiuile deputatului sînt neparlamentare, necuviincioase și vătămătoare.

Rohonczy: Rog casa de iertare, dar pe Hieronymi nici odată. (Mișcare).

Secretarul de stat Hieronymi declară purtarea lui Rohonczy mișelească.

Intervenind dep. Fekete, min. pres. și ministrul de comunicațiune și deslușind lucrul în contra afirmărilor lui Rohonczy incidentul se încheie și se ridică ședința.

Dacă nu alt fel, dîce „Telegraful” dar cel puțin printre picături, „Neue Freie Presse” găsește ocaziunea să țină pe cetitorii săi în curent asupra stării cestiunii dunărene și asupra conferenței ce este vorba să se întrunească la Londra spre a se ocupa de această cestiune. Ast-fel în numărul său dela 5 Decem. citatul dîar ne aduce următoarea notă:

„În privința conferenței ce trebuie să se întrunească la Londra pentru cestiunea dunăreană, aflăm că încă nu s'au trimes invitațiuni formale pentru această conferență. Cabinetul din St. James a făcut demersuri spre a afla dacă cele-lalte cabinete sînt dispuse a lua parte la conferență. Prin cerurile diplomatice din Viena se vorbesce că cei de aici au dat deja un răspuns afirmativ. De alt-mintreli conferența nu se va ocupa numai cu prelungirea mandatului comisiunii dunărene europene, ci va avea să resolve și toate cestiunile de amănunte pendite. Ast-fel dar la masa conferențiară dela Londra, delegații vor trebui să se ocupe cu afacerea comisiunii micste, cu afacerea Chilei și cu întinderea jurisdicțiunii comisiunii dunărene europene până la Brăila”.

Tot „Neue freie Presse” ne spune că prin cerurile diplomatice din Viena se mîntînă credința, că misiunea dlui de Giers la Berlin și Varzin, și apoi la Viena, constă numai și numai în aceea de a sonda ambele cabinete aliate, cam ce atitudine ar lua

FOIȚA.

Românii, întemeiatorii imperiului al doilea bulgar, al Asanizilor 1186—1257.

(Urmare.)

Cumcă însă mișcarea care, dela 1186 începînd, a dus la ridicarea unui mare imperiu vlahic, a pornit dela Vlachi, ear nu dela Bulgaria se înțelege, și cumcă acest imperiu se numesce în mod impropriu bulgar n'o spune numai Ansbertus, căruia cu tot spiritul său foarte exact de observație, i s'ar putea atribui, străin fiind, o concepție eronată a raporturilor naționale. Într'un mod tot atât de hotărît concordă cu el unul din cei mai buni martori ai zilelor acelor, Choniatul Niketas¹⁾ precum și autorul german al cruciatelor imperatului Frederic. El arată că frații vlachi au fost acia, cari au resculat în regul popor al Vlachilor, de cari se țineau

și ei²⁾ și-i înseamnă pe Asanizi ca Vlachi, nu ca Bulgari.

E înainte de toate necesar de a privi mai de aproape darea de samă a Choniatului de vreme ce a fost contemporan cu rescoala Vlachilor, și de vreme ce ca cunosător eminent al evenimentelor din timpul său³⁾ merită o deosebită recunoaștere.

El cunoașse aședările lor, dîce că sînt Mysii, Moesianii de odinioară numesce pururea Vlachi⁴⁾ pe frații Petru și Asan, amintește cauzele rescoalei lor, distinge pe Bulgari de Vlachi, pe carii frații voesc să-i miște la o rescoală comună și anume cu intenția de-a nimici pe Romaei⁵⁾ încoronarea lui Petru de cătră sine însuși în orașul Pristhlava, răsboiul în-

¹⁾ Το ἔθνος ὄλον ἀνασείσαντες, Πέτρος τις καὶ Ἀσάν ὁμογενεῖς καὶ ταῦτόσπορι p. 482.

²⁾ Συνεπιόμην γὰρ καὶ αὐτὸς βασιλεὺς (Isaac Angelos în doilea răsboiu cu Vlachii) ὑπογραμματαίων, pag. 518.

³⁾ pag. 482, 485.

⁴⁾ τοὺς δὲ γε συλλαμβανόμενους κατὰ πόλεμον μὴ ζῶμεν, ἀλλ' ἀποφάττειν καὶ κατατείνειν ἀνηλεῶς p. 486.

tăiu cu Vlachii și cum într'acesta Petru și Asan fură goniți cu ai lor peste Istru și cum se amestecară acum cu Skyți (Cumanii) invcinați⁶⁾ încât în rescoala aceasta să ivește și un al treilea component etnic constitutiv: Blachii, Bulgarii, Cumanii. Blachii se supuseră în aparență împăratului Isaak Angelos, care negligia de a sferîma cu totul rescoala și le dete prin aceasta Blachilor puțința de a se regulege și de a isbucni din nou. Cum să întemplă aceasta, Asan să întoarse cu puternic sprigin din partea Cumanilor și acum ținta sa era de a face din Blachi și Bulgari un singur imperiu precum fusese și mai nainte. Acesta a fost așa dar stadiul al doilea al ridicării. În lupta proximală Petru și Asan răpiră flamura imperială și hainele împăratului și se

⁶⁾ Și mai târziu trecură Cumanii cu Vlachi peste Istru în Thracia, ceea ce-ar șrebi se dovedească indetstul, ca Vlachi ai Cumanii locueau la un loc pe malul drept al Dunării, Niketas p. 663.

⁷⁾ Locul e foarte demn de ținut minte: τῆν τῶν Μυσῶν καὶ τῶν Βουλγάρων δυναστείαν εἰς ἓν συνάφουσιν ὡς πάλαι ποτὲ ἦν p. 489.

împodobiră cu ele.⁸⁾ Apoi urmă un nou resboiu cu Blachii⁹⁾, lupta împăratului cu Blachii și Cumanii la Berrhoea, prinderea soției la Asan și predarea fratelui său Ioan ca ostateg; răsboiul fu rău purtat. Când campoducele Constantinos Aspietes îi observă împăratului Isaak, că oastea nu se poate lupta tot într'un timp și în contra Vlachilor și în contra foamei, împăratul puse săi scoată ochii. Blachii ce făcuse țăriile lor inaccesibile, pustieau împreună cu Cumanii, provinciile romane, împăratul perdu, la 1190, oastea și podoaba capului său (Κάσιν¹⁰⁾). Descrierea pe care Niketas o face despre purtarea împăratului Isaak Angelos, confirmă pe deplin ceea ce tot el relatează, cumcă frații vlachi nu doreau nimic mai mult decât păstrarea acestui împărat¹¹⁾, a că-

⁸⁾ τὰ χροσσοῖφ ἡοῦγα τοῦ Καίσαρος — καὶ τὰ γλάμουλα p. 496.

⁹⁾ δευτέρω κατὰ τῶν Βλάχων ἐξορμησιν, p. 516.

¹⁰⁾ p. 569.

¹¹⁾ ὡς αὐτῶν βασιλεῶντων (Angeli) ἔτι καὶ ἔτι τὰ τῶν Βλάχων προσπειθῶσόν τε καὶ μεγεθυνθήσεται, p. 572, 573.

¹⁾ Ἱστορία. Ed. Bekker Bonnae.

ele față cu ideea de a se întruni o conferință europeană pentru regularizarea afacerii egiptene, la cas când negocierile directe dintre Franța și Anglia asupra acestei afaceri ar da un rezultat negativ. Guvernul rus ar fi de părere că stabilirea Angliei în Egipt va avea de consecință o întindere însemnată de putere a imperiului indo-britanic în orient. Din o asemenea întindere de putere ar rezulta și pentru celelalte puteri trebuința se caute în alte direcțiuni compensațiuni pentru restabilirea echilibrului. În Varzin s'a vădit înclinarea de a aproba teoria dlui de Giers dar în același timp i s'a observat, că în acest cas Italia ar trebui mai cu deosebire să fie despăgubită pentru amăgirile de până acum. Rusia și-ar căuta despăgubirea sa dincolo de Balcani prin unirea Rumeliei Orientale cu Bulgaria, pe când Austria ar trebui să se mulțamească cu lămurirea relațiilor sale în Orient remase până acum neregulate. Într-o vreme ce privește pe Italia, apoi privirile ei sunt de mult îndreptate spre coastele Tripolitaniului unde speră a găsi o despăgubire pentru Tunis și Egipt. Apoi „Neue freie Presse“ încheie zicând:

„Să înțelege de sineși că dăm această versiune asupra misiunii dlui de Giers sub toată rezervă ce merită o afacere atât de delicată în momentul de față, când negocierile asupra Egiptului sunt încă pendite; totuși nu ne putem abține însă de a observa că, într'un articol pe care l'am publicat asupra călătoriei diplomatice a dlui de Giers, am spus vederi care sunt aproape identice cu cele de sus.“

Cetitorii noștri, continuă „Telegraful“, își aduc negreșit aminte ca am reprodus mai dila trecute o declarațiune a dărilor oficioș german „Leipziger Grenzboten“, care afirmă că între Germania și Austro-Ungaria există o alianță în scris după toată regula și în toată forma. Astăzi însă, dărilor „Pester Lloyd“, un organ tot atât de oficioș și care se inspiră adese ori dela comitele Andrassy (?), autorul acestei preținse alianțe în scris desminte afirmațiunea oficioș „Grenzboten“ și apoi adaugă:

Este de temut că din această conferință să nu iese decât o înțelegere asupra cestiunii dunărene. În ori ce cas încă, dacă marile puteri vor avea a se ocupa acolo și de cestiunile de amenunte ale afacerii dunărene, strămutând astfel comisiunea dunăreană dela Galați la Londra, ele vor trebui să invite și pe România, fără de care nu se va putea lua nici o otărire atât în privința comisiunii micste cât și în

privința celorlalte cestiuni pe care le enumeră „Neue freie Presse“.

„Fiind că aceste relațiuni intime există de mai mulți ani, apoi este lesne de înțeles că, în cursul afacerilor dila, ele își-au găsit confirmarea lor și în documente; dar în același timp este admisibilă și presupunerea, ba chiar bine de înțeles, că bărbații conducători ai ambelor monarhii, după ce au profitat de ori-ce ocașie spre a discuta personal și într'un chip amănunțit aceste relațiuni, nu au neglijat de a așterne în promemorii rezultatele acestor discuțiuni, care vor servi ca fir conducător și pentru urmașii lor. Astfel talmăcim noi cel puțin declarațiunea dărilor „Grenzboten“, că alianța este încheiată după toate regulile și formele și că e înscrisă în documente. Ea nu se întemează însă nici-decum pe o aparență. Ea se întemeiază pur și simplu pe adevăr.“

O noană societate de maghiarizare.

„În Ungaria e liniște și pace!“ Întrebuințarea limbilor nemaghiare în societate, în adunări publice, în adunările comitatense, în școală și în biserică e ertată, ba e garantată prin lege.“

„Esercitarea administrațiunei și justiției e concedută, în mare parte, de din sus până jos în mâni de a funcționarilor nemaghiari.“ „Fiecare naționalitate poate lucra neconturbată la dezvoltarea sa cu mijloace adecuate puterilor, însușirilor și a instituțiilor proprii.“ Cu alte cuvinte. Elementului nemaghiar din Ungaria nu i se face nici o greutate în dezvoltarea și cultivarea sa națională. Și dacă nu e maghiar, are, și i se garantează, drepturile, ce compet fiecărui cetățean. „Una însă dorim dela naționalitățile nemaghiare: să si simță ca maghiari, se fie patrioți buni adevărați și păstreze cu jalusie și scumpătate relațiunea în care trebuie să stă față cu statul unit maghiar.“ Unul pentru toți și toți pentru unul!“ Acesta e rostul presei maghiare, așa strigă cei dela „Pesti Napló“ și cu ei o parte considerabilă a presei maghiare, făcând abstracțiune dela „Ellenzék et consortes“ cărora credem le facem onoare, calificând cele scrise în ele de nebunii. Și pentru ce rostul acesta? Pentru ca streinii, cari n'au ocașie a vedea starea lucrului cea adevărată din Ungaria, să nu dea credemț celor ce se aud despre purtarea maghiarilor față cu naționalitățile. Streinii, chiar și dacă le umblă rău naționalităților nemaghiare din Ungaria, să fie seduși a crede că naționalităților nemaghiare din Ungaria înșile poartă vina la toate nenorocirile, ce vin asupra-le. Motivul că diarele maghiare scriu așa precum scriu e: a seduce opiniunea publică în privința stărei lucrului din Ungaria și a discredită în afară pe naționalități. Mistificarea adevărului succede numai până oare când. Dela o vreme să fie cât de precut toțuși te prinde cu ocașia cea mică. Mai ușor, dacă însuși te tradezi fie și numai prin neconsecuință.

„Pesti Napló“ trâmbează în toate părțile, că tractare mai omenoasă ca naționalitățile din Ungaria nu întimpină nimenea în toată lumea. Abia dăce aceasta și eată ne aduce scirea că în Neutra s'a înființat o nouă societate de maghiarizare. Scopul societății e: „a răspândi între poporul slovac și german din părțile din sus ale Ungariei spirit patriotic maghiar și limba maghiară“. Din toate câte se scriu în „Pesti Naplo“ se vede, că patriot maghiar e numai acela, care se maghiarizează pe sine, își maghiarizează familia sa și indeamnă a se maghiariza toți acei-a, asupra cărora are influință Pătruns de spirit patriotic e numai acela, care se lapadă de naționalitatea sa; câți nu fac aceasta nu sunt patrioți buni și nu merită a fi considerați și a fi tractați omenesce, cu atât mai vartos, căci nu respectează relațiunea în care se află față cu statul maghiar. Naționalități așa dară nici nu există în Ungaria decât sub firmă maghiară și dacă totuși nna sau alta din naționalități își ridică capul și își recuiră dreptul de isistență fără tutorat neîndreptățit, aceea face demonstrațiuni nepatriotice, nu e patrunșă de spirit patriotic si nu merită considerați.

Stând lucrul astfel nu mai e nici o îndoială, că câte se scriu prin foile maghiare la adresa streinilor sunt, domol dis, mistificări. Aserțiunea că naționalitățile ar purta vină la nenorocirile ce le întimpină în Ungaria, purtându-se cu tendențe periculoase ideii de stat maghiar, e pretecest ridiculos căci și dorința de a exista ca naționalitate însă e privită din punct de vedere maghiar ca delict.

Pe cale oficială nu se mai lucră așa cu deadinsul la maghiarizare, căci s'a deochiat. Să înființeze însă societăți cu scop de a maghiariza oare-care ținut în a cărui centru residează societatea.

În Nr. 331 (1 Dec. a. c.) a lui „Pesti Napló“ ni se spune, că s'a mai înființat o societate de maghiarizare în Neutra.

Inițiativa o a luat principele Odescalchi, deputat dietal, con-

chemând pe 28 Nov. o conferință în Neutra. Încă din 27 Nov. au sosit mai mulți oaspeți ca să iee parte la conferință. În ziua aceasta s'a ținut o conferință prealabilă.

Ciudad lucru că între toate persoanele adunate, nu dai nici de una, care se nu stea în serviciul guvernului.

Afară de funcționar judiciari, comitatensi și comunali alte persoane nu se însufleșesc pentru atari idei.

„Pesti Napló“ pune cu numele pe cei adunați, ca și când ar voi se-i recomanda deosebitei considerări a guvernului.

În 28 Nov. sau prezentat în sala comitatului din Neutra preste 200 bărbați. Ședința s'a deschis prin președintele Odescalchi, care desfășură în cuvinte nimerite scopul societății înființându și roagă adunarea: a compune astfel de statute, pe basa cărora să înflorească societatea și săși poată împlini chemarea.

Vice-comitele din Turocz, Lehoczky ca referinte, prezentează proiectul de statute publicat în foia „Felvidéki Nemzetör“, discutat în conferința prealabilă și se roagă pentru primirea lui. Secțiunea primă se ocupă în patru paragrafi cu titlul, reședința și scopul societății. Ca titlul se recomandă: „Felvidéki közmívelődesi egyesület“, ca reședință: „Neutra“. Activitatea societății se va estinde asupra Comitatelor: Pojon, Neutra, Trencsin, Arva, Turocz, Liptau, Altsohl, Neograd, Hont și Bars, și va avea de scop crescerea poporului nemaghiar din acele comitate în spirit maghiar-național și lățirea limbei și a datinilor maghiare. Spre ajungerea acestui scop se vor înființa din mijloace proprii orfanotrofii, grădini de copii (sistemul Froebelian) și școli elementare și poporale superioare; se vor premia învățătorii, cari se vor binemerita în direcțiunea aceasta și se vor vedea cu cărți și haine copii seraci.

Se primă apoi cu unanimitate propunerea; de a se estinde activitatea societății și asupra teritoriului cetăților libere regesci: Pojon, Șemniț și Dile.

Relativ la numirea societății să nască desbatere înfocată.

Judele reg. Zachar, propune: Societatea să poarte numirea: „Societatea culturală maghiară din părțile de sus, ca să fie evident, că scopul societății e: maghiarizarea cetățenilor nemaghiari Referentele e contra adausului „maghiară“. Scopul și limbă oficioșă arată, că societatea nu poate fi decât maghiară. După o discușione detaiată se decise omiterea aditamentului: „căci dacă s'ar primă criteriul, că societatea e maghiară“,

rui incapacitate garanta Vlachelor și amicilor lor skythici victoria armelor. Cetele lor nu se puteau oare înarma cu armele pe care Romaeii fugari le pierdeau în strimtoriile munților, și pe cari le luau dela Romaei omenii lor ce se cățureau ca și caprele¹⁾. Ei, Vlachi și Cumanii sunt aceia cari luptă mereu cu oștirile lui Isaak Angelos²⁾, Vlachi sunt acei cari învig³⁾ Ei prefac Tracia într'o pustietate, ei deramă orașele,ucid pe locuitori sau i vënd în robie în mare depărtări; ogor, pădure și vie, orice semătură și sădire piere, și singurul rod al ridicării noului imperiu din Trnwo este nimicirea culturii romaeice și a rassei romaeice, ori pe unde numai o pot stărpi Vlachi și Skyții, Cu-

¹⁾ însă nu Bulgari, ci Vlachi și Cumanii.

²⁾ Niketa III, 8.

³⁾ l. c. p. 589, 600, 612. Niketas scie însuși că *Ἰβάρχοι* (Ivankoi) o numele vlahic pentru Iohannes. Acesta a fost ucigașul lui Asan 1196. — pag. 625, 643, 691, unde protutindea Vlachi și Cumanii uniți se lupta în contra Romeilor și unde în sfârșit au și pe Ruși în contra lor. *Βλαχῶν καὶ Σκυθῶν*, pag. 824, 837, 862.

manii. Tracia trebuia să devie o visuină pentru animale sălbatice⁴⁾ Un indiciu nu puțin semnificativ în privirea Vlachelor. cari acum jucau rolul cel mare și n'aveau așdări numai din a dreapta Dunării, este că la disoluțiunea imperiului romaeic al lui Angelos, și la în temeierea unui imperiu latin, nu se nasc state nouă grecesci numai în Nicaea, Herakleia, Sinope și Trapezunt ci Sguro Leon întemeiază unul în Korinth și Nauplion⁵⁾ Chamaretos Leon în Sparta, Michail din neamul sebastocratorului Ioan în Nicapoli și Durazzo (Epidamnos), marchizul latin Bonifaciu în Thessalonie și Thessalia inferioară, ear în Thessalia superioară, care acum se chiamă Vlachia-Mare, să ridică un alt principe, pe care Niketas nu îl citează cu numele. Dar și Francul Robert de Clary, cari au scris în limba franceză lupta Latinilor cu Grien, Grecii, si care descrie luarea Constantinopolului, la 1204, nici el cunoaște pe inamicul de moarte ai Latinilor și Romaeilor, Iohannes, alt-

⁴⁾ Niketas III, 14, 15.

⁵⁾ pag. 841.

fel, decât sub numele de Johans li Blaks⁶⁾ și tot așa îl numesc pe nepotul și urmașul lui, după ce sf. Dimitrie ucisese pe cel întâiu în Octomvrie 1207 în timpul odihnei noapte. Erau regi ai Vlachei, *rois le Blakie*. În acelaș chip se exprimă Geoffroi de Villeharduin: Iohanris li rois de Blakie; dar întrebunțază și espresia le roy de Blakie et de Bourgrie⁷⁾ Traducătorul neofrancez și-au permis însă libertatea neistorică de a face din el le Bulgare sau roy de Bulgari, ceea ce apoi a trecut în cărțile naastee de istorie. Chiar acolo unde Geoffroy spune despre roi de Blakie, traducătorul pune roi de Bugares⁸⁾ Geoffroy nu vorbesce ca Niketas de

⁶⁾ Hropf, Chroniques greco-romaines p. 83.

⁷⁾ l. c. p. 80 dar curând după aceea iar le rois de Blaque. Comp. p. 84, 87, 88, 91, 95, 99, 100.

⁸⁾ Michaud et Poujoulat, nouv. Collection I. Astfel pag. 88, 89. Pe drumul la Saloniki marchinnul Bonifacio a venit într-o „ville: la Blache“ (de sigur țeara numită de Ansbert Blachia) pag. 65.

Skiți, ci de Cumanii și Vlachi⁹⁾ Locuitorii prinși ai orașelr romaeice să tărăsc, după porunca regelui Ioan în Blauque, în închisoare. Încet încet să aude vorbinduse (dela 1206 începând) și despre un Țariu al Vlachelor și Bulgarilor¹²⁾, curând apoi numai despre unul cuman.

Și Henri de Valenciennes, urmașul lui Geoffroy de Villeharduin, vorbesce regulat de Blas et Comains¹³⁾ el menționează că Esclas, vèrul domnitorului peste Blas et Comians, anume Burille, este vasal al împăratului Enric, pentru Blaque la Grant. (Va urma.)

⁹⁾ pag. 78, 79. Unde Geoffroi spune: Johanni, le roi de Blakie et de Bourgrie; pag. 89, se substituie: roy de Bulgarie Asemenea pag. 92. În loc de Iohannis p. 90 se substituie: le roy de Bulgarie.

¹⁰⁾ li Comains p. 81. I. Comains et li Blac et li Grien, pag. 82, 90, 91. Afară deaceea mai învățăm din Geoffroy că Poplicane (Manicheans) se supusese regelui Vlachelor p. 90.

¹¹⁾ p. 93, 94. Aci însfârșit traducerea franceză dăce Valachie.

¹²⁾ p. 102.

¹³⁾ Michaud I. p. 121. Traducerea franceză ear dăce: les Bulgares et les Comains.

s'ar recunoască tot odată, că în Ungaria ar putea exista și alte societăți cu asemenea scopuri, spre e. slovace, germane, sârbe și române, cari se aibă de scop lățirea culturii slovace, germane etc. *O atare îndreptățire nu se poate admite.*

„Noi am înscris pe stindardul nostru, continuă referențele, un scop patriotic, voim se lucrăm ca cetățeni maghiari în interesul patriei noastre, procedura noastră însă nu trebuie se poate timbrul luptei de rasă. Voim se trăim cu compatrioții nostri de altă limbă în unire ca strămoșii nostri. Nu pretindem alt ceva dela ei, decât ca și ei să se iubească patria ca cum o iubim noi și, ei se învețe limba statului. Prin primirea criteriului „maghiar“ mărginim activitatea societății.

Advocatul Bangha e contra referentului. Strămoșii nostri dice Bangha au comis mare greșală fiind că nu au maghiarizat naționalitățile. Ei însuși sau desbrăcat de caracterul lor maghiar. Bangha doarece ca să se numească societatea „maghiară, căci scopul nostru e: a maghiariza pe cetățenii nemaghiari, dorim că să devină toți maghiar după limba și sântământ. Pe maghiar îl caracterizează francheța, se spun franc ce voim și dacă vom acerba prin francheța noastră pe naționalități, ne vom lupta din toate puterile și putem fi siguri de învingere. Să nu ne rușinăm a ne numi maghiari, căci acela, care se rușinează de numele „maghiar“ e patriot rău.

Libertiny vorbește pentru Arany și Todor contra referentului. Advocatul Toth atrage atențiunea adunării la împregiurarea, că numirea e un neesențial, n'ar trebui să provoace discușiune așa detăiată. În ceea ce privește scopul societății sântem cu toții în clar. Dacă vom purcede în modul după cum am început, vom da ocașiune contrariilor nostri spre ași putea desvolta puterile contra noastră. Am perdut și așa timp prea mult, să nu mai jertfim cu discușiuni superflue. Să primim proiectul referentului.

Procurorul reg. Czenkey, respinge acusa lui Bangha: că toți câți se dechiară pentru votul referentului se rușinează de a fi maghiari. Noi nu voim, dice Czenkey, a provoca luptă între Maghiari și Slavi, ci dorim a încheia frățietate cu Slovaci. Voim să scutim pe popor de agitatori, cari îl conduc la ură cătră patrie și îl ațită contra Maghiarilor. Să mergem numai pe calea, pe care au mers strămoșii noștri; aceia au apărut în decurs de seculi patria aceasta și au păstrat caracterul maghiar. Ar fi cu nedreptul, dacă am învinui pe strămoși, că ei ar fi fost lăsători. Nu-i consult se sumuțăm pe slovaci, germani și pe alte naționalități, ca acestea să se vadă îndemnați a privi în noi inimi și a se alia în contra noastră. Noi onorăm limba lor maternă, pe aceea nu voim să li-o luăm. Dorim numai se fie patrioți buni și se învețe limba statului. Dacă vom numi societatea înființând „maghiară“ peste puțin o să ne pomenim cu societăți slovace, germane etc. de cultură, și o să ajungem chiar aceea, ce nu dorim. Czenkey aproabă votul referentului.

Vorbirea lui Czenkey avu efect, cu toate acestea majoritatea se declară contra votului referentului și drept numire a societății se primii: „Societatea culturală maghiară din părțile de sus.“

Relativ la scopul societății propuse Kaszay tipăria de cărți slovace patriotice spre a putea paralisa în modul acesta influința panslavistică. Polgar propuse spriginirea de teatre. Ambe propunerile s'au respins după deslușirile date de referențele și de adv. Toth.

Celalți paragrafi s'au primit cu puține modificări. La §. 6 a propus Zacher, că nu numai majoreni ci și junimea entusiasmă să se primească de membri ai societății. Polgar cere ca nu numai cetățenii din Ungaria ci și maghiarii din streinătate să se primească de membri ai societății.

Szulovsky și referențele în contra acestor propuneri. Scopul societății e, ce e drept, ași câștiga vadă, a lucra cu mijloace morale și a fi condusă de caracterul oamenilor serioși. Societatea trebuie să dispună însă și de venit, căci numai aceasta îi asigură o basă solidă. Pe minoreni nu i poți constringe la contribuiri, apoi cu entuziasmul singur nu faci scoli. Din motivul acesta și cer statutele, ca de membri ai societății să se primească numai majoreni.

Încât pentru participarea streinilor, aceasta nu se poate admite din motivul, căci nu voim ca la cultura noastră se contribuie streini, bună oară „Schulverein uri și societăți moscovitice rusesci cu bani. De astfel de lucruri nu voim să știu, ca nu așd mână se fi silit a recunoaște îndreptățirea sprijinului german și rusc. Propunerea se primii cu unanimitate.

În decursul conferenței sosiră telegrame grătulătoare dela deputatul dietal, Ștefan Rakovszky, dela corpul în vătătoresc, dela orfanotrofiul din Altsohl-Liptau și dela cetea cea liberă reg. Szabolcza.

În genere interesul pentru societate e mare; chiar agronomi de pe sate au luat parte la conferență. Numai Capelanul din Neutra și clerul protestant a lipsit.

Acestea le scrie „Pesti Napló“ despre noua societate de maghiarizare.

De mare lucru s'au apucat maghiarii! Vor se face; se creeze patrioți. Le putem spune înainte, că până nu vor da mai întâi dovadă, că ei sânt măestrii în lucrul, de care s'au apucat, toată sforta le va fi zadarnică. Nu ne prinde mirarea, că se fac astfel de lucruri în Ungaria, precum e și societatea, de care ne fu vorba. Fie care corporațiune, în a cărei sîn sânt semidocti, face câte o nefăcută, și fie-care națiune ca elemente renegeate șovinistice comite câte o nebunie. N'am fi crețut însă nici odată, că națiunea maghiară să se lase a fi dusă de nas de nesce trași împinși, veniți din sînul altor naționalități, cărora le pare de sigur bine, că au scăpat de ei. Elementul nemaghiar nu s'au opus nici odată pretensiunii: de a învăța limba statului. Dacă rezultatele în direcțiunea aceasta sânt încă sporadice, sânt chiar maghiarii de vină. Să ne lase numai în pace, și ne vom da silința și o vom învăța, și fără societăți de maghiarizare. Că n'am fi patrioți buni și maghiarii s'ar vede îndreptățiti a forma societăți spre scopul desvoltării patriotismului între naționalitățile nemaghiare: e o incalumniare, pe care o respingem cu indignațiune. Dechiarăm că astfel de patrioți precum dorim cei dela „Pesti Napló“ și urzitorii societăților maghiaritoare nu vom deveni nici odată și aceasta chiar în interesul statului maghiar unit. Noi nu voim se scim de groapă, ce o sapă maghiarii Ungariei, patriei, pentru care sântem gata a ne da viața.

Austria și România.

În cele următoare reproducem un articol din „Confederazione latina“, din care vor avé cetitorii nostri ocașiune a vedé com se judecă lucrurile dela noi în străinătate.

Eată articolul:

Nemții prin a cuprinde prea mult riscă de a perde mult. Pe cât se glorifică cu învățătura, cu știința po-

litică, militară și încă cu o genealogie strălucită, pe atât de mult se înșală.

Bismarck, în care se răsună toată fala și puterea germană, voesce să joace un joc foarte periculos pentru țeara sa. După ce a înjosit preponderanța latină sau francesă la Sedan, se opresce cât-va lăsând rasa latină, a cărei servitute o ține în mâni, a se desbina și a se înfuria, și, gânditor și lacom întoarce privirile sale spre Rusia. Dacă ar reuși a supune cu un alt Sedan casa imperială a Rusiei, dacă ar reuși să smulgă Baltica, Polonia, Finlanda, pe câmpiile acoperite cu cadavre ruse și slave s'ar ridica o coroană mult mai strălucită ca coroana imperială a Germaniei: atunci imperiul german s'ar înălța peste toată Europa. Ceia ce Carol V. n'a putut să îndeplinească, o va face Bismarck la sfârșitul secolului XIX. Și totuși politica germană de astăzi e pacea, e unirea și studiul profund și continuu a ajunge la o altă Sadova, la un alt Sedan.

Cinci-șeci de ani Prusia lucră în secret pentru a abate pe Habsburgi și Bonapărți. Acum foarte puternică nu are trebuință de o jumătate de veac, îi ajunge mult mai puțin contra Romanofilor pentru a se scula și a gonii Rusia din Europa și de a germanisa peninsula balcanică. Așa că țerile latine desbinate între sine vor deveni cu mai multă ușurință prada învingătorului.

Nu sântem pentru panslavism; îl urăm din tot sufletul. Privim cu un ochiu reu scopurile și *Knutul* rusc care se ridică în contra libertății moderne, dând nasceră la mistificațiuni în dauna independenței Europei.

Cu toate acestea nu ne place acest imperiu universal de stat al Germaniei. Nu trebuie să placă Latinilor, nu trebuie să placă Maghiarilor, nici altor state mai mici ca și Latini ar fi absorbiți de imperiul Germaniei; nu trebuie să placă nici chiar Austriei destinată a dispărea ca și noi sub imperiul german.

Deci ne surprinde îndestul că imperiul Austro Ungar, — care tot are să piardă dintr'o victorie definitivă a Germanilor asupra Rusiei, — ajută acest period fatal. Imperiul Austro-Ungar ar trebui ca în contra Slavilor și în contra unirei germane să se razeme pe poporul latin și pe cel maghiar și unii și alții amenințați de asimilațiune sau germană dacă Germanii înving sau slavă dacă înving Rușii

Maghiarismul nu se poate salva de cât în unire cu rasa latină luptându-se împrenă în contra inimicului năvălitor. Acest adevăr care se vede la prima privire n'a pătruns încă mintea Maghiarilor cari urmează a nedreptăți și a face rău Latinilor sau Românilor, cari sânt în imperiul lor și cari formează statul român. În contra Turcilor atunci când erau puternici, Habsburgii creară colonii militare. În contra Rusilor n'au trebuință de a crea colonii militare de oare ce le găsec deja gata la Dunăre, acei mai oameni de stat, cari au fost anticii nostri părinți Români. Coloniile militare despre Rusia sânt vitejii soldați ai regelui României.

Și Austria scie ce fel de soldați sânt Români, cari uimesc vederea. Și Maghiarii ca Români sânt între soldații cei mai bravi ai lumii. Și părăsească ura antică și să se unească spre comună apărare. De oare ce ni se pare că nu e prudent, afară că e nedrept aceea grămadă de pretensiuni austriace asupra Dunărei, în propriul pământ al României. Și totuși un Frances, un Latin, un rău Latin, Barrère, fu autorul straniei și lase propuneri a independenței latine.

Ni se pare ceva asemenea cu ocupațiunea eventuală a Piacenței făcută în tratatul din 1875 în favoarea Austriei și Piemontului și care nu ține

nuse la alt ceva de cât a nasce ura în Piemont în contra Austriei, poate nu principiul dar scânțea resbelului independenței. Imperiul Austro-Ungar să vadă să nu-și creeze la Dunăre o nouă cestiune a Piacenței; pare-se că un temperament mai drept va pute să prevaleze de oare ce Kalnoky amintind propunerea Barrere adogă că soluțiunea trebuie să fie în așa mod în cât se satisface fie ce parte. Noi dorim: O cestiune „Piacența“ la Dunăre de formă equivocă, afară de a vătămă cu totul independența unui valoros și nobil popor latin cum e Românul dispune acele țeri e în contra Maghiarilor și îi obligă a face cauza comună cu Rușii. Și această nu mi se pare a fi politică sagace austriacă, cel mult ar putea fi o politică copiată după a lui Meternich adevă fatală pentru acela care o esecută.

Nu credem, după cum crede Castellar, cum că Rușii vor învinge. Cum am spus deja în cartea noastră din 1867 ne temem că și Rușii și Slavii au să easă cu cap spart sau cel puțin să atingă Sadova și Sedanul lor. Nici Rușii și Slavii nici imperiu universal lângă noi.

Marele fapt politic al cancelarului german constă într-a disolva țeara pe care voesce a o ataca.

Isolă pe Austria și triumfă, izolă pe Franca, băgând banului în capul lui Gladstone și triumfă, ași caută a isola pe Rusia făcând loc Engliterei în Egipt.

Și marele cancelar linguesce până și pe Franca pentru a o ținea departe de Rusia; voesce să o ataca izolată un miros de praf de pusca pare că năvălesce peste orizontul Europei.

Nu scim dacă un alt sacrificiu de cadavre l va opri: e însă datoria publicistilor de a înștiința și dacă e posibil, de a opri de oare ce resbelul nu numai e flagelul umanității, dar e victoria reacțiunii asupra lumii.

Cât despre Maghiari și Români vor perii și unii și alții sub mâna învingătorului. De aceea să se cunoască Maghiarii și Români și să scape naționalitatea lor, amenințată de a cădea în mâinile Rușilor sau a Germanilor; e vreme dea lăsa la o parte vechile certe și necivila vasalitate; e vreme ași stringe cuamicie mâinile.

Varietăți.

* (Ședința publică) a societății „Andrei Șaguna“ de a seară a avut un succes splendid. Dl Dr. P. Barcian ca conducător al societății poate fi mândru de arangiamentul programei și esecutării.

Publicul a fost foarte numeros și în cea mai mare parte public ales.

După o înțroducere de dl. conducător a urmat numai decât „cuvântarea ocașională“, după împregiurări bine întocmită și tot așa și rostită de V. Tordășanu. Corul (de bărbați) din opera „Fluerul magic“ de Mozart s'a prezentat foarte bine. Acustica salei cam înguste și indesuite de public făcu ca tenorul se apară ceva prea ascuțit, dar numai în unele locuri. Solurile „Nor de vijelie“ de Humpel, „Cu pace se fiți voi“ de Schubert au fost propuse bine, cel dintăiu de Petru Șpan, al doilea de Iraft Popovici, amândoi tenori. „Cântec de jertfă de Beethoven, cântat de Isaia Popa înse a plăcut mai mult pentru organul cel limpede și propunerea cea clară și sigură a cântărețului. Acompaniarea pe piano a esecutat-o dl Dimă cu desteritatea bărbatului de specialitate. Corul din urmă „Între peatra Detunată“ ca atare a făcut impresiunea cea mai bună prin întonarea cea deplină armonică.

Disertațiunea „Desbinarea confesională...“ și declamațiunea lui V. Saftu cu deosebire cea din urmă (Sentinela română de V. Alecsandri) și în

fine disertațiunea „Spunemi cu cine te însoțesci” a lui D. Tatar, au fost ascultate cu interes.

Escel. S. P. Archiepp și Mitropolit a dat adevărată interpretare a simțimentelor publicului când, apretând succesul societății de a seară a distins lângă profesorii institutului și pe domnul G. Dima pentru conducerea musicală, a îndemnat la credință în cauza cea sântă a bisericii și a națiunii, la speranța în viitorul acestora și la caritatea, care se neunească în aceste și a afirmat, că astfel de serbători sunt demne de memoria marelui Archiepiscop și Metropolit Andreiu Șaguna.

* (Apel la prenumerațiune!) „Istoria și limba sunt tesaurii cei mai prețioși ai unui popor, care voește ași cunoaște trecutul și ași asigura venitorul.”

Acest adevăr adânc fu motivul principal, din care purse societatea de lectură „Petru-Maior” a junimeii române din Budapesta, când la începutul anului scolastic 1880—81 decise, ca „Istoria pentru începutul Romanilor în Dacia” de fericitul „Petru-Maior” edată cu litere cirilice mai pe urmă în a doua edițiune la anul 1834, s'o transcrie și edea cu litere latine. Ear' de altă parte voind societatea noastră a satisface deobligamentului de pietate față de marele și emeritatul literator, față de fericitul său patron, al cărui nume îl poartă: voește tot odată, ca conform modestelor sale puteri, să aducă și ea tributul său, ca lustru modest la altarul măreț al cultului național.

Decisiunea parte s'a executat. Comisiunea emisă a efeptuit transcrierea. Manuscriptul este gata a se da la presă. Acum la deplina realizare, ca această operă prețioasă, se veadă lumina în formă mai noauă și să fie răspândită în esemplare cât de multe prin toate cercurile știutoare de carte ale poporului, singur sucursul binevoitor al preonoratului public se mai recere.

Societatea își va da toată nisuința, ca tipărirea să se efeptuească cât numai se poate de bine, frumos și elegant, pentru care nici spese va cruța. În-tregul op având estensiune cam de 20 coale în octav de mijloc pre hârtie fină va apăre cătră finea lunii lui Aprile a anului viitor 1883. Prețul unui esemplar broșurat: 1 fl. 50 cr., ear legat frumos în pânză: 2 fl., în valuta austriacă. Colectanții pentru fie-care 10 esemplare capetă câte un esemplar broșurat, ear' pentru fie-care 15 esemplare capetă câte un esemplar legat frumos gratis. Prețul de prenumerațiune este a se trimite, respectiv a se adresa cel puțin până 1 Ianuarie st. v. (13 Ianuarie st. n.) anul 1883 curatoriului societății noastre, Ilustrității sale: Ioan cav. de Puscaru, jude la curia reg. ung. în Budapesta, Radialstrasse Nr. 78 I. Stock. Prețul de prenumerațiune pentru mai marea securitate și ușurință se poate speda cu asemnațiune postală (postai utalvány Postanweisung). On. dni abonanți sunt rogați a ne comunica adresele cât de chiar și legibil, notând și posta ultima.

Venitul curat cât-va resulta din edarea acestei opere, parte se va în-trebuința spre înbunătățirea bibliotecii, parte se va depune în fondurile societății noastre, ca să se mijlocească și prin aceasta — barem în parte — asigurarea existenței ei, ca a primului și unicului focalariu al junimeii române studioase din Budapesta.

Nu este aici locul ca se ne aruncăm în detaiurile caracterisării acestei opere prețioase, carea răspândind rađe de lumină preste trecutul nostru istoric a dat lovitura puternică contrarilor origini noastre romano-latine; nu voim se ne atingem de meteorul

luminos, care pre la începutul secului nostru încăldând atâtea inime române a desteptat focul sacru al entusiasmului în un popor apăsător de greutatea atător seculi de suferințe și umilire dar fie-ne permis a aminti cu aceasta ocașiune cuvintele emiritatului boeriu moldovan Iordachi de Malinescu care în precuvântarea la a doua edițiune în anul 1834 se exprimă în modul următoriu: „... aceasta istorie întemeiată pre cei mai vrednici de credință istorici, este într'adevăr cea mai dintâiu istoria a națiunei românesci, carea aretând începutul Romanilor în Dacia, înaltul sânge din care sunt ei resăriți,.... nu numai că a pus ne-franta stavilă vrasmașilor națiunei de a huli fără rușine asupra,.....: ci încă a desceptat în națiune și un spirit îndemnătoriu de a nisul cătră dreapta luminare, cu carea se îndulcesc neamurile celelalte ale Europei. Dela eșirea acestei istorie, Românul... a învățat ași cunoaște trupina și ființa s'a;.... aceasta istorie este, carea a dat lauda și mărirea, și a urdit epoca națiunei românesci. Autorul ei se vede a fi fost într'adevăr ales de pronia domne-deească, spre scoaterea națiunei sale din cumplitul întunec; acest bărbat a fost credințios serb Domnului său, n'a îngropat talentul cel dat lui, ci îndecit l'a întors.”

Aceste cuvinte preademe de marele autoriu, caracterizează destul de chiar influința și importanța acestui op prețios, după cari și noi nutrind cea mai deplină speranță, ca prea onoratul public, în interesul cultului noastre naționali, va întinde mâna de ajutoriu junei noastre societăți ca să-l putem răspândi printre cărturarii nostri în esemplare cât de multe, remânem în Budapesta la 13 Noembre st. n. 1882.

În numele societății „Petru Maior” cu deosebită stimă:

Georgiu Szerb m. p.,
președinte

Demetriu Horváth m. p.,
secretariu.

* (Deputațiunea Ciangăilor în Budapesta) afară că a fost primită în audiență de Maj. Sa și de ministri au fost spriginiți cu colecte în bani cu o cină splendidă și din partea statului li s'a esoperat în-toarcere gratuită pe drumul de fer. Dela Budapesta se întoarce pela Panciova, unde are se vadă locurile pe cari au a fi strămutați Ciangăii din Bucovina.

* (Duel.) În urma scandalului din casa deputaților Ungariei între Rohonczy și secretarul de stat Hieronymi (veđi revista politică) în 10 Decemvre n. a avut loc un duel cu pistoale. Adversarii au pușcat de doue ori, fără însă a se fi vătămat cineva.

* (Posta din România) nu și lasă năravul. Și apoi ce va fi ca de regulă Lunia începe, ne aducând posta de Duminecă etc.

S'au doar țiarele care apar dincolo de Sâmbătă până Mercuri, lavama noastră, sunt considerate de „trențe” și trebuiesc „afumate”.

* (Tim pul.) Sâmbătă după ameađi s'a inseninat și dacă Duminecă nu se introducea un vânt, care în noaptea spre Luni a degenerat în vântoase, n'am schimba nici cu Grecii nici cu Italianii, și am putē, presupunēnd că tot așa remâne, să semănăm portocale în loc de bostani și să sădim olivi în locul porumbelor. — Earnu o mânâncă lupul, dice însă proverbul.

Loterie.

Sâmbătă 9 Decemvre n. 1882.

Buda: 67 18 17 81 82

Bursa de Viena și Pesta

Din 9 Decemvre n. 1882.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	118.65	118.70
Renta de aur ung. de 4%	85.55	85.60
Renta ung. de hârtie	84.40	84.60
Împrumutul drumurilor de fer ung.	134 —	134. —
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung.	88.60	89. —
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung.	110. —	109.50
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	93.75	93.75
Obligațiuni ung. de rescumpărarea pământului	98. —	98.25
Obligațiuni ung. cu clausulă de sorțire	95.75	95.50
Obligațiuni urbariale temeșane	97. —	96.50
Obligațiuni urb. temeș. cu clausulă de sorțire	94.50	95.50
Obligațiuni urbariale transilvane	98. —	98. —
Obligațiuni urbariale croato-slavonice	99. —	98.50
Obligațiuni ung. de rescumpărarea țecimei de vin	—	96.50
Sorți unguresci cu premii	116.75	117.50
Sorți de regularea Tisei	108.40	109. —
Datorie de stat austriacă în hârtie	76.50	76.50
Datorie de stat austr. în argint	77.20	77.25
Renta de aur austriacă	94.55	94.25
Sorți de stat dela 1860	129.75	129.50
Acțiuni de bancă austro-ung.	825. —	825. —
Acțiuni de bancă de credit ung.	279.75	280. —
Acțiuni de credit austr.	287.80	288.40
London (pe polița de trei luni)	119.05	119. —
Serisuri feniari ale institutului „Albina”	—	100. —
Argint	—	—
Galbin	5.64	5.63
Napoleon	9.46	9.46
100 marce nemțesci	58.40	58.35

Nr. 241.

[312] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea parohiei vacante Valea-Bulzului în protopresbiteratul gr. or. al Abrudului se deschide concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Tel. Rom.”

Emolumentele sunt:

1. Casă parohială cu două odăi, bucătărie, șură și grajdii;
2. grădină de legumi, lângă casa parohială;
3. folosirea cimiteriului și a două fênațe de 3 cară de fên;
4. dela 80 case, câte o ferdelă de cucuruz, sfârmit, ferdela de 16 cupe;
5. câte o ți de lucru, și venitele stolare, cari toate la olaltă dau un venit anual de 340 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa aceasta parohie au de ași subșterne petițiunile instruite conform „statutului organic” și a regulamentului pentru parohii, la subscrisul oficiu protopresbiteral în Abrud, până la terminul mai sus indicat, cu observarea că concurențele are de a se presenta în parohie în vre o ți de Duminecă, spre a cânta, și a se face cunoscut poporului respectiv.

Abrud, 1 Octomvre, 1882.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Abrudului în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Gall m. p.,
ppresbiter gr. or.

Nr. 162

[311] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea vacantei parohii de clasa a III-a Malomfalău în protopresbiteratul Mureș-Oșorheiului se deschide concurs într'un înțelesul ven. ordinațiuni consistoriale din 22 Octomvre 1881 Nr. 3051 până inclusiv 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Emolumentele sunt:

- a) 15 Jugere de pământ comasate cu puțină pădure deschilnit computat venitul de juger a 20 fl. 300.
- b) în hotarul Șeușci 1 jug. 121 stângini 25 fl.
- c) în hotarul Mirașteului 2 jugere 941 stângini 60. fl.
- d) dela botezuri a 20 cr. = 4 fl.
- e) dela cununii și estrasc matriculare a 2 fl. 8 fl.
- f) îngropăciuni 17 fl.
- g) dela 60 familie a 1 merță de bucate terțialitate compete cantorelui 40 fl.

h) Dela 60 familie câte o ți de lucru a 30 cr. 18 fl.

i) Casă parohială grădină și Cimiteriu 20 fl. Suma 492 fl.

Doritorii de a ocupa aceasta parohie au de ași subșterne petițiunile lor instruite conform statutului organic și regulamentului pentru parohii la subscrisul oficiu protopresbiteral al Mureș-Oșorheiului.

Dat în Mureș-Oșorheiu în conțelegere cu comitetul parohial, 21 Septemvre 1882.

Parteniu Trombitaș de Betlen m. p.,
protopresbiter.

[308]

2—3

CONCURS.

Devenind vacant postul de învățător la scoala comunală elementară, cu limba învățământului română-maghiară, acela este de a se umplē.

Emolumentele acestui post sunt:
1. 300 fl. v. a., — trei sute florini val. aust., salariu anual solvit în rate lunare anticipative.

2. 12—doispredece metrii cubici de lemne.

3. Cuartir elegant cu grădină de legumi.

Condițiunile sunt:

Documentele despre stare și profesiune.

2. Documentele despre studiile absolvite.

3. Atestatul de calificațiune.

4. Documentul despre posederea limbei maghiare.

5. Documentul despre aplicațiunea de până aci.

Recursele construite și timbrate regulat, adresate cătră înaltul ministeriu reg. ung. de culte și instrucțiune publică, sunt de a se trimite „comitetului administrativ al comitatului Caraș-Severin în Lugoj până în 31 Decemvre a. c. st. nou.

Se notifică însă că învățătorul denumit are să implinească și datorințele de cantor; precum și impregiurarea, că recursesle construite fals nu se vor lua în considerare.

Topletz (lângă Orșova) în 5 Decemvre 1882.

Consiliul scolastic.

Petru Popescu m./p., Ioane Bacilla m./p.,
jude com. not. consil.

Citațiune edictală.

Elena născută Dragodan, carea de mai mulți ani a părăsit cu necredință pre bărbatul ei legitim, Moise Vrăjitoriu, cancelist în pensiune din Caransebeș, și pribegeste prin România, se citează prin aceasta oficios, ca dela 1-a publicare până în 3 luni de zile să se prezenteze la forul matrimonial de 1-a instanță, adecă, înaintea scaunului protopresbiteral gr. or. Caransebeș, căci la din contră se va petrața cauza divorțului ei, și fără de dēnsa conform § 123 din regulamentul procedurii jud. în cauze matrimoniale.

Caransebeș în 20 August 1882.

Nicolae Andreeviciu m. p.,
protopresb. ca președ. Scaun preot gr. or.

Anunțiu bibliografic.

Am onoare a anuncia că, cu începere dela 1 Decemvre 1882, edițiunea II din

NOU

ABCDAR ROMÂNESC

de

Vasile Petri

(à 25 cr. esemplarul legat) este depusă spre vândare la subscrisul.

Rugându-mē deci ca, comandezle să se facă direct la subscrisul, apromit serviciul cel mai prompt și 10% rabat la comande până la 100 de esemplare, și 20% la comande mai mari.

Ioșef Drotleff,

[313] 1—1

librar și tipograf.

(Sibiu, Hermannstadt, N.-Szeben.)